

2. Bazylevych, V.D., Pohoriel'tseva, N.P. (2008). Ipotechnyj rynek [Mortgage market]. Knowledge, Kyiv, 717 p. (in Ukr.).
3. Geller, I.M. (2000). Statystyka rynku zhytla [Statistics of the housing market]. Kyiv, 192 p. (in Ukr.).
4. Sternik, G.M. System approach to the analysis of the real estate market. Available at: <http://realtymarket.ru/metodi-eskie-materiali/SISTEMNII-PODHOD-K-ANALIZU-RINKA-NEDVIJIMOSTI-SternikG.M..html> (in Russ.).
5. Chubuk, L.P. (2002). Key factors in the formation of the real estate. Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka [Bulletin of Kyiv National Taras Shevchenko University], no. 63, pp. 49-50 (in Ukr.).
6. Balabanov, I.T. (2000). Ekonomyka nedvyzhymosty [The Economics of Real Estate]. Peter, St. Petersburg, 208 p. (in Russ.).
7. Vinogradov, D.V. (2007). Ekonomyka nedvyzhymosty [The Economics of Real Estate]. Vladimir. Gos. Univ., Vladimir, 136 p. (in Russ.).
8. Friedman, J., Ordway, N. (1997). Analiz y otsenka prynosiaschej dokhod nedvyzhymosty [Analysis and evaluation of income-producing real estate]. Delo Ltd, Moscow, 462 p. (in Russ.).
9. Harrison, G.S. (1994). Otsenka nedvyzhymosty [Appraisal of real estate]. Moscow, 231 p. (in Russ.).
10. On privatization of public housing, Law of Ukraine from 19.06.1992 number 2482-XII. Available at: <http://portal.rada.gov.ua> (in Ukr.).
11. The Civil Code of Ukraine of 16.01.2003 number 435-IV. Available at: <http://portal.rada.gov.ua> (in Ukr.).
12. On Mortgage Law of Ukraine of 05.06.2003 № 898IV. Available at: <http://portal.rada.gov.ua>. (in Ukr.).
13. Afanasova, M.A. (1999). Ekonomyka nedvyzhymosty [The Economics of Real Estate]. Tomsk Interuniversity Center for Distance Education, Tomsk, 45 p. (in Russ.).
14. Zagorodny, A.G., Voznyuk, G.L. (2007). Finansovo-ekonomichnyj slovnyk [Financial and economic dictionary]. Knowledge, Kyiv, 1072 p. (in Ukr.).
15. Gribovsky, S.V., Ivanova, E.N., Lvov, D.S., Medvedeva, O.E. (2003). Otsenka stoymosty nedvyzhymosty [Estimation of real estate value]. INTERREKLAMA, Moscow, 704 p. (in Russ.).
16. National standard №1 "General principles of property valuation and property rights" from 10.09.2003 number 1440. Available at: <http://portal.rada.gov.ua> (in Ukr.).
17. On the assessment of property, property rights and professional valuation activities in Ukraine, Law of Ukraine of 12.07.2001 number 2658-III. Available at: <http://portal.rada.gov.ua> (in Ukr.).

УДК 330.34(477):519.86:330.4

О. В. Люльов, к.е.н., доцент,
Сумський державний університет,
м. Суми

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ФАКТОР УПРАВЛІННЯ СТІЙКІСТЮ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація

Стаття присвячена вирішенню актуальної проблеми управління стійкістю економіки України з урахуванням інвестиційно-інноваційних процесів підприємств. На основі статистичних даних розкрито основні напрями і ключові тенденції інноваційно-інвестиційного

*ЕКОНОМІКА
ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ*

впливу на зміни розвитку економіки України та Сумської області зокрема. Запропоноване застосування мультиплікативної виробничої функції Кобба-Дугласа як основного інструмента для моделювання економічного зростання в сучасній економіці України на основі інвестиційно-інноваційних процесів підприємств. Як основні виробничі фактори, розглянуто інвестиції в основний капітал, витрати на інновації, заробітна плата найманих працівників суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності.

Ключові слова: функція, динамічна модель, інвестиції, інновації.

А. В. Люлёв, к.э.н., доцент,
Сумский государственный университет,
г. Сумы

**ИНВЕСТИЦИОННО-ИННОВАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ ПРЕДПРИЯТИЙ
КАК ФАКТОР УПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОСТЬЮ ЭКОНОМИКИ
УКРАИНЫ**

Аннотация

Статья посвящена решению актуальной проблемы управления устойчивостью экономики Украины с учетом инвестиционно-инновационных процессов предприятий. На основе статистических данных раскрыты основные направления и ключевые тенденции инновационно-инвестиционного влияния на изменения развития экономики Украины и Сумской области в частности. Предложено применение мультипликативной производственной функции Кобба-Дугласа как основного инструмента для моделирования экономического роста в современной экономике Украины на основе инвестиционно-инновационных процессов предприятий. В качестве основных факторов производства рассмотрены инвестиции в основной капитал, затраты на инновации, заработная плата наемных работников субъектов хозяйствования по видам экономической деятельности.

Ключевые слова: функция, динамическая модель, инвестиции, инновации.

Актуальність проблеми. У сучасних умовах інвестиційно-інноваційні процеси стають визначальними факторами подолання негативних тенденцій в динаміці розвитку та структурної диспропорції економіки України, технологічного відставання від розвинених країн світу, відтоку кваліфікованої робочої сили. Розуміння сучасної економіки як відкритої динамічної системи вимагає узгодженості та цілісності управління стійкістю в системі «національна економіка – галузь – регіон – місто – підприємство». Тому лише за умови взаємоузгодження інвестиційно-інноваційних процесів на всіх ієрархічних рівнях можна забезпечити в середньостроковій і довгостроковій перспективі ефективність функціонування усієї економічної системи України в цілому, так і на окремих її рівнях.

Аналіз останніх наукових досліджень. Теоретичні та практичні аспекти інвестиційно-інноваційних процесів в економічних системах та поліпшення розвитку економіки України досліджуються в роботах вітчизняних економістів: Амоші О. І. [1], Бажала Ю. М. [2], Бойко О. М.

[3], Гейця В. М. [4], Данилишина Б. М. [5], Ілляшенко С. М. [6], Писаренко Т. В. [7], та ін. Проте, незважаючи на різноплановість та глибину проведених досліджень, окремі питання щодо виокремлення факторів впливу управління стійкістю економіки потребують детального наукового дослідження і практичного вирішення.

Метою роботи є дослідження динаміки інвестиційно-інноваційних процесів в Україні, побудова модифікованої економетричної моделі оцінки стійкості економічної системи України на основі впливу інвестиційно-інноваційних процесів підприємств.

Викладення основного матеріалу дослідження. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) з країн світу в економіку України на 01.10.2016 р. становив 45152,2 млн. дол. США, що на 2,7% більше, ніж на аналогічну дату минулого періоду [8]. Загалом події останніх років суттєво вплинули на спадну тенденцію приросту прямих іноземних інвестицій в Україну (табл. 1) та трансформували зовнішньоекономічну діяльність нашої держави.

Таблиця 1

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні за 2006-2015 рр. *

Показник	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Прямі іноземні інвестиції в Україну, млрд. дол. США	21,18	29,48	35,72	40,02	44,7	49,36	54,46	58,15	45,91	43,37
у т.ч. з країн ЄС	15,92	22,94	28,17	31,35	35,22	39,41	42,97	44,42	35,6	33,04
Індекс приросту, порівняно з попереднім роком, %	29,38	39,19	21,14	12,05	11,70	10,41	10,33	6,78	21,05	-5,54
Прямі інвестиції з України, млрд. дол. США	0,22	6,19	6,19	6,22	6,87	6,89	6,48	6,57	6,35	6,21
у т.ч. у країні ЄС	0,06	5,92	5,94	5,9	6,529	6,51	6,04	6,06	6,1	6,0
Індекс приросту, порівняно з попереднім роком, %	1,51	2697,3	0,04	0,40	10,41	0,39	-6,03	1,44	-3,39	-2,24
Сальдо	20,96	23,29	29,53	33,8	37,83	42,47	47,98	51,58	39,56	37,16

*Джерело: складено за даними Державної служби статистики України [8].

**ЕКОНОМІКА
ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ**

Згідно з статистичними даними, станом на 31.12.2015 р. 76,3% або 33042,3 млн. дол. США загального обсягу акціонерного капіталу інвестовано з країн ЄС, а 10329,1 млн. дол. США – з інших країн світу, що становить 23,7% загального обсягу акціонерного капіталу, загалом інвестиції надійшли зі 144 країн світу [8]. При цьому динаміка обсягу інвестицій в економіку України з 2006 по 2015 роки свідчить про наявність двох мікротрендів у цих межах: з 2006 по 2013 рр. обсяг інвестицій зростає на 174,6% або 36,97 млрд. дол. США та з 2014 по 2015 рр. зменшується на 2,54 млрд. дол. США (з 45,91 до 43,37 млрд дол. США). Дані тенденції також простежуються в зміні сальдо інвестиційної діяльності країни (табл. 1). Основними сферами економічної діяльності, в які спрямовано інвестиції в Україну, є: промислові підприємства – 30,6% загального обсягу прямих інвестицій в Україну, фінансові установи – 27,3%, сільське господарства – 1,4%, що майже в 24 рази менше від обсягу інвестицій у промисловості. Інвестиції, що надійшли в Україну від іноземних інвесторів, загалом залучені в кожному регіоні країни. Так, найбільше інвестицій надійшло до м. Київ, що в загальному підсумку становить – 52,1% всіх інвестиційних надходжень в Україну. Інвестиційні процеси в Сумській області повною мірою відображають загальнодержавну тенденцію (табл. 2).

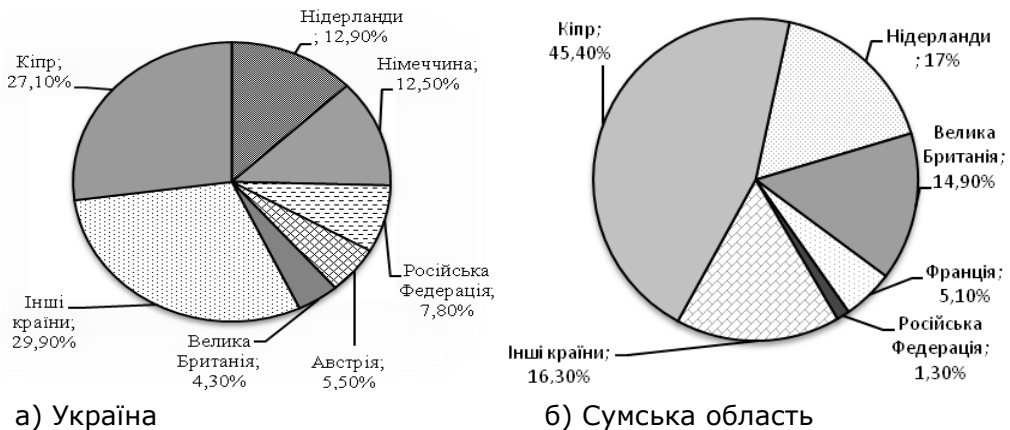
Таблиця 2

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Сумській області за 2005-2015 рр.*

Показник	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Прямі іноземні інвестиції в економіці Сумської області, млн. дол. США	156,7	180,5	158,0	243,5	359,6	361,8	386,5	422,7	263,3	201,6
Індекс приросту, порівняно з попереднім роком, %	-5,32	15,19	-12,47	54,11	47,68	0,61	6,83	9,37	-37,71	-23,43
Прямі інвестиції з Сумської області, млн. дол. США	2,9	3,4	2,9	2,7	2,7	2,6	2,7	3,8	2,5	1,7
Індекс приросту, порівняно з попереднім роком, %	-	17,24	-14,7	-6,90	0,00	-3,7	3,85	40,74	-34,2	-32

* Джерело: складено за даними Головного управління статистики у Сумській області [9].

Станом на 31.12.2015 р. загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Сумську область становив 201,6 млн. дол. США, що менше на 61,7 млн. дол. від попереднього періоду та на 221,1 млн. дол. від аналогічного періоду 2013 р. [9]. Найбільша частка загального обсягу прямих інвестицій, як на рівні країни, так і на рівні Сумської області, припадає на країни-інвестори, такі як: Кіпр, Нідерланди, Великобританія, Франція, Віргінські Острови, Російська Федерація (рис. 1). Треба зазначити, що зниження обсягів інвестицій перш за все пов'язано з продовженням агресивної політики Російської Федерації і військових операцій на сході України.

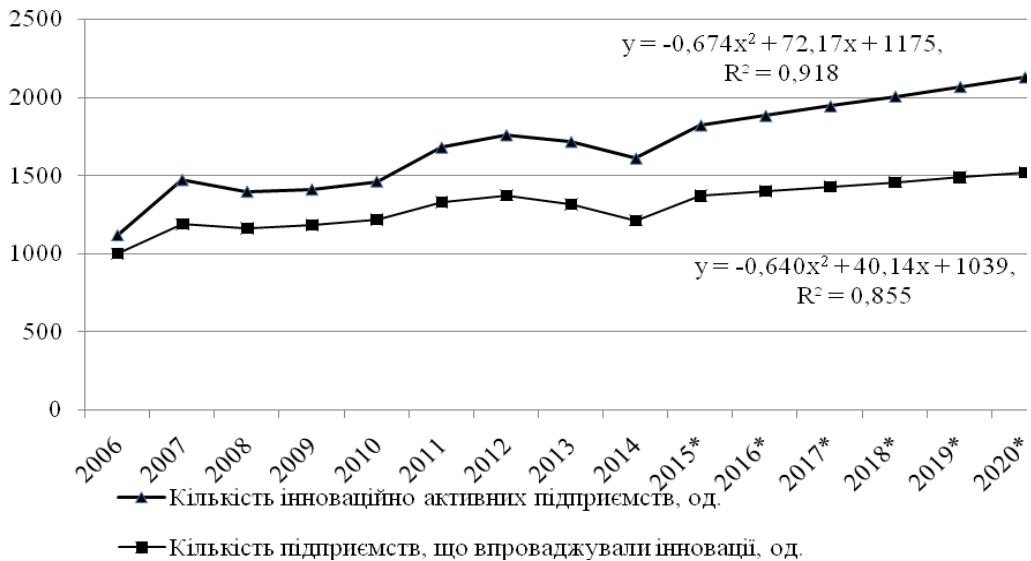

Рис. 1. Структура прямих іноземних інвестицій (у розрізі країн світу) в Україні й Сумській області у 2015 р., %*

* Джерело: сформовано автором на підставі [8; 9].

Однією із форм інвестиційної діяльності, яка здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, є інноваційна діяльність [10].

Аналіз звітних та прогнозованих даних (рис. 2) щодо кількості інноваційно активних підприємств України та тих, що впроваджували інновації, показує, що інноваційна активність підприємств у 2014 році значно підвищилася порівняно з попередніми роками, проте отримані в результаті прогнозування дані свідчать про уповільнення у майбутньому відповідних тенденцій зростання. Одним із факторів такого уповільнення є зменшення фінансування інноваційної діяльності з 14333,9 млн. грн. у 2011 році до 9562,6 млн. грн. та 7695,9 млн. грн. у 2013 та 2014 роках відповідно. Основним джерелом фінансування технологічних інновацій у 2014 році залишаються, як і в попередні роки, власні кошти підприємства, що становлять 85% загального фінансування (6540,3 млн. грн.).

Рис. 2. Динаміка фактичних та прогнозованих показників кількості інноваційно-активних підприємств, од. 2006-2020* рр.

Джерело: [8]; прогнозовані показники, розроблено автором

Такі тенденції характерні і для регіонального рівня. Зокрема, аналіз звітних даних Сумської області [9] показує, що інноваційна активність підприємств промисловості Сумської області, починаючи з 2008 року, значно підвищилася порівняно з попередніми роками, і ця тенденція зберігалася у 2015 році, що у підсумку вплинуло на рейтингову оцінку регіону за напрямом «Інвестиційно-інноваційний розвиток та зовнішньоекономічна співпраця», відповідно до якої Сумська область займає дев'яту позицію серед інших регіонів України, при цьому за показником частки реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції Сумська область посідає перше місце [11]. Так, зокрема за 2003-2015 роки підприємствами Сумської області освоєно 2978 найменувань нових видів продукції, з них близько 35% або 1044 найменувань нових видів техніки. Упроваджено 1130 нових технологічних процесів, з них 38%, або 431 – маловідходні та ресурсозберігаючі [9]. Як на рівні держави в цілому, так і на регіональному рівні власні кошти підприємства залишаються головним джерелом фінансування технологічних інновацій. В 2015 році загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності склав 162349,5 тис. грн., з них 97,6% – власні кошти підприємств (162310,6), що на 42535,2 тис. грн. менше від попереднього періоду. Потрібно зауважити, що зацікавленість інвесторів в інноваційній діяльності підприємств області є вкрай низькою,

адже за період 2007-2015 рр. простежується тенденція зниження вкладання коштів іноземних інвесторів з 1130,0 тис. грн. у 2007 р. до 27,2 тис. грн. у 2015 р., а от коштів з державного бюджету у 2015 р. взагалі не було, що свідчить про те, що ані іноземні інвестори, ані державні посадовці не мають чіткого та послідовного стратегічного бачення інноваційного розвитку області.

Однією з економічних моделей, що опосередковано описують ефективність функціонування усієї економічної системи України, є динамічні функції типу Кобба–Дугласа [12-15]. Динамічна функція Кобба–Дугласа має вигляд:

$$Y(t) = A(t)K(t)^{\alpha_K}L(t)^{\beta_L}, \quad (1)$$

де $Y(t)$ – обсяг продукції (послуг); $K(t)$, $L(t)$ – виробничі фактори; $A(t)$ – функція, яка відображає вплив науково-технічного прогресу; α_K , β_L – коефіцієнти еластичності; t – час.

Знаходження коефіцієнтів α_K , β_L , a_0 , функції Кобба–Дугласа дозволяє проводити аналіз та розробити рекомендації з управління стійкістю економіки.

З метою опису впливу інвестиційно-інноваційних процесів підприємств на ефективність функціонування усієї економічної системи України побудуємо модифіковану виробничу функцію Кобба-Дугласа, що встановлює залежність ВВП від трьох факторів: інвестиції в основний капітал, витрати на інновації, заробітна плата найманих працівників суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. При цьому, з метою співставлення даних динамічних рядів факторів виробництва, зробимо їх приведення до цін 2001 року, оскільки даний рік характеризувався відносно стабільною економічною динамікою (табл. 3).

Тоді модифікована динамічна модель Кобба-Дугласа набуває вигляду:

$$Y(t) = a_0 K(t)^{\alpha_K} L(t)^{\beta_L} I(t)^{\lambda_I}, \quad (2)$$

де a_0 – коефіцієнт масштабу, що виражає залежність ВВП $Y(t)$ від усіх інших факторів виробництва, які не є інвестиціями в основний капітал $K(t)$, заробітною платою найманих працівників суб'єктів господарювання $L(t)$, витратами на інновації $I(t)$; α_K , β_L , λ_I – коефіцієнти еластичності, які характеризують приріст ВВП $Y(t)$ від інвестицій в основний капітал, заробітної плати найманих працівників суб'єктів господарювання, витрат на інновації на 1%.

**Динаміка макроекономічних показників в Україні за 2001-2015 рр.,
приведених до 2001 року***

Рік	ВВП (млрд. грн)	Інвестиції в основний капітал (млрд. грн)	Заробітна плата найманих працівників суб'єктів господарювання (млрд. грн)	Витрати на інновації (млрд. грн)
2001	204,19	32,57	86,44	1,97
2002	214,85	35,37	98,113	2,87
2003	235,53	44,94	107,647	2,7
2004	264,16	57,95	120,202	3,47
2005	271,40	57,23	132,818	3,54
2006	291,41	67,08	127,463	3,3
2007	314,76	82,27	121,441	4,74
2008	321,76	79,11	124,026	4,07
2009	274,32	45,59	111,97	2,39
2010	285,97	45,2	132,35	2,13
2011	301,19	55,09	131,74	3,32
2012	302,31	54,9	130,60	2,46
2013	298,69	51	129,07	1,97
2014	280,77	36,57	128,78	1,38
2015	251,94	31,97	131,47	1,68

* Джерело: сформовано автором на підставі[8].

З метою пошуку невідомих коефіцієнтів рівняння (2) $\alpha_0, \alpha_K, \beta_L, \lambda_I$ підведемо до логарифму обидві частини рівняння 2:

$$\ln Y = \ln \alpha_0 + \alpha_K \ln K + \beta_L \ln L + \lambda_I \ln I \quad (3)$$

Для розв'язку задачі використовуємо метод найменших квадратів для вихідних даних табл. 3 за допомогою програми MS Excel із використанням команди «Анализ данных». Отримуємо значення невідомих коефіцієнтів рівняння (2):

$$\alpha_0 = 7,111417 \alpha_K = 0,464172, \beta_L = 0,424643, \lambda_I = -0,20731.$$

Таким чином рівняння (2) набуває вигляду:

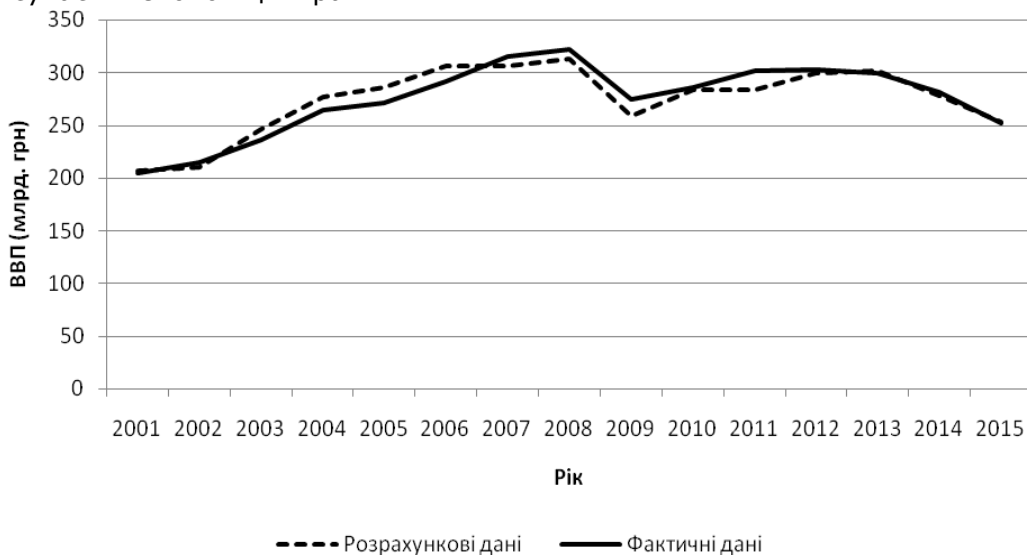
$$Y(t) = 7,111417 K^{0,464172} L^{0,424643} I^{-0,20731} \quad (4)$$

Коефіцієнти кореляції та детермінації для (4) складають 0,9619 та 0,9712 відповідно, що вказує на високу узгодженість рівняння регресії з

емпіричними даними (рис.3). На підставі багатофакторної регресійної моделі (4) можна зробити висновок, що найвпливовішими факторами інвестиційно-інноваційних процесів підприємств на ефективність функціонування усієї економічної системи є інвестиції в основний капітал та заробітна плата найманих працівників суб'єктів господарювання. Водночас витрати на інновації як фактор виробництва не є джерелом збільшення ВВП поточного року, а навпаки, швидше відволікає фінансові ресурси від вирішення поточних виробничих завдань.

Використання запропонованого рівняння надасть можливість вибрати найкращий варіант управління стійкістю економіки України з урахуванням інвестиційно-інноваційних процесів підприємств, прогнозу для приросту ВВП за рахунок активізації науково-технічної та інноваційної діяльності підприємств, матеріального стимулювання працівників, обсягу інноваційних витрат, які необхідні для подолання диспропорцій зростання в сучасній економіці України.

Рис. 3. Динаміка фактичного і розрахункового ВВП за період 2001-2015 рр.*

* Джерело: сформовано автором на підставі [8].

Висновки. Негативні тенденції в динаміці розвитку та структурної диспропорції економіки України, технологічного відставання від розвинених країн світу, відтік кваліфікованої робочої сили потребує розробки дієвих шляхів управління її стійкості. Тому актуалізується потреба визначення раціонального варіанта розвитку економіки на основі виявлення закономірностей інвестиційно-інноваційних процесів

підприємств України. З метою опису впливу інвестиційно-інноваційних процесів підприємств на ефективність функціонування усієї економічної системи України в статті використовується виробнича функція Кобба-Дугласа, що встановлює залежність ВВП від трьох факторів: інвестиції в основний капітал, витрати на інновації, заробітна плата найманих працівників суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Амоша О. І. Національна інноваційна система України в контексті міжнародних порівнянь / О. І. Амоша, А. І. Ніколаєнко // Економічний вісник Донбасу. – 2015. – № 1 (39). – С. 115-121.
2. Технологічний імператив стратегії соціально-економічного розвитку України: монографія / В. Л. Осецький, Л. І. Федулова, Ю. М. Бажал та ін.; за ред. Л. І. Федулової; НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – К. : Ін-т екон. та прогнозів, 2011. – 656 с.
3. Бойко О. М. Інноваційно-інвестиційні процеси в національній економіці та підприємстві / О. М. Бойко // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2015. – Випуск 16. – С. 83-89.
4. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, акад. НАН України В. П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б. Є. Кваснюка. – К. : Фенікс, 2007. – Т. 1. – 544 с.; Т. 2. – 564 с.; Т. 3. – 556 с.
5. Регулювання розвитку інноваційного потенціалу в економіці: монографія / Б. М. Данилишин, М. Х. Корецький, О.І.Дацій.–Ніжин: ТОВ«Видавництво«Аспект-Поліграф»,2007.–220 с.
6. Ілляшенко С. М. Перспективи і загрози четвертої промислової революції та їх урахування при виборі стратегій інноваційного зростання / С. М. Ілляшенко, Н. С. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2016. – № 1. – С. 11-21.
7. Інноваційна діяльність та її вплив на економічний розвиток в Україні: монографія / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша, Г. В. Карлюк, Л. В. Лях. – К. : Укр ІНТЕІ, 2015. – 116 с.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Головне управління статистики у Сумській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sumy.ukrstat.gov.ua/index.php>
10. Про інвестиційну діяльність : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
11. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Otsinka-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv-za-2015-r.-prezentatsiyi-materiali.pdf>
12. Фещур Р. В. Дослідження інноваційного розвитку промислових підприємств України / Р. В. Фещур, В. Ю. Самуляк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2011. – № 714 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.–С.425-430
13. Лисенко Н. О. Застосування виробничої функції Тінбергена при аналізі інноваційної складової економічної безпеки підприємств АПК / Н. О. Лисенко, Н. В. Білошкурська // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». – 2012. – № 4 (30). – С. 140-144
14. Білинська У. В. Особливості діагностики стану управління інноваційними ризиками на підприємствах харчової промисловості / У. В. Білинська // Економіка та держава. – 2014. – № 2. – С. 95-99.
15. Горидько Н. П. Построение лаговых регрессионных моделей типа Кобба-Дугласа на долгосрочных временных горизонтах / П. Н. Горидько, Р. М. Нижегородцев // Проблемы управления. – 2012. – № 3. – С. 55-63.

Oleksii Lyulyov, Candidate of Economics Sciences,
Sumy State University, Sumy

INVESTMENT AND INNOVATIVE PROCESSES OF ENTERPRISES AS A FACTOR TO CONTROL UKRAINIAN ECONOMIC STABILITY

Abstract

The article deals with solving of an urgent problem to control Ukrainian economic stability considering investment and innovative processes at the enterprises. Statistic data help to outline main directions and key tendencies of innovative and investment impact on changes in Ukrainian economy development and particularly in Sumy region. The use of multiplicative Cobb-Douglas production function as the main tool for economic growth modeling in current economy of Ukraine, based on investment and innovative processes at the enterprises is suggested. Investments to the main capital, expenses for innovations, hired employees' salary of business entities by types of economic activity.

Keywords: function, dynamic model, investments, innovations.

References:

1. Amosha, A.I., Nikolaenko, A.I. (2015). National Innovative System of Ukraine in Context of International Comparisons. *Ekonomichnyj visnyk Donbasu [Economic Bulletin of Donbass]*, vol. 1, no. 39, pp. 115-121 (in Ukr.).
2. Fedulova, L.I. (2011). Tekhnolohichnyj imperatyv stratehii sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [The technological imperative of socio-economic development of Ukraine]. National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, 656 p. (in Ukr.).
3. Boiko, O.M. (2015). Innovation and investment processes in the national economy and entrepreneurship. *Suchasni problemy ekonomiky i pidpriemnytstvo [Modern problems of economics and entrepreneurship]*, vol.16, pp. 83-89 (in Ukr.).
4. Hejts, V.M., Semynozhenko, V.P., Kvasniuk, B.Ye. (2007). Stratehichni vyklyky XXI stolittia suspil'stvu ta ekonomitsi Ukrainy [Strategic challenges of the XXI century society and economy in Ukraine]. 3rd ed., Feniks, Kyiv, 556 p. (in Ukr.).
5. Danylyshyn, B.M., Koretskyi, M.Kh., Datsii, O.I. (2007). Rehuliuвання rozvytku innovatsijnoho potentsialu v ekonomitsi [Regulation of the innovative capacity of the economy]. *Nizhyn*, 220 p. (in Ukr.).
6. Illiashenko, S.M., Illiashenko, N.S. (2016). Prospects and threats fourth industrial revolution and taking them into account when selecting innovative growth strategies. *Marketynh i menedzhment innovatsii [Marketing and Management of Innovations]*, vol.1, pp. 11-21 (in Ukr.).
7. Pisarenko, T.V., Kvasha, T.K., Karlyuk, G.V., Lyakh, L.V. (2015). Innovatsijna diial'nist' ta ii vplyv na ekonomichnyj rozvytok v Ukraini [Innovative activity and its impact on economic development in Ukraine]. Ukrainian institute of scientific and technical expertise and in formation, Kiev, 116 p. (in Ukr.).
8. Official website of State Statistics Service of Ukraine. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukr.).
9. Department of Statistics in the Sumy region. Available at: <http://sumy.ukrstat.gov.ua/index.php> (in Ukr.).
10. On Investment activity, Law of Ukraine. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (in Ukr.).
11. Monitoring of socio-economic development for 2015. Available at: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Otsinka-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv-za-2015-r.-prezentatsiyni-materiali.pdf> (in Ukr.).

12. Feschur, R.V., Samulyak, V.Y. (2011). Research innovation development of industrial enterprises Ukraine. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Lviv's'ka politekhnika»* [Bulletin of the National University «Lviv Polytechnic»], vol.714, pp. 425-430 (in Ukr.).

13. Lysenko, N.O., Biloshkurska, N.V. (2012). Production function Tinber'ena when analyzing innovative component of economic security of agricultural enterprises. *Vseukrains'kyj naukovy-vyrobnychyj zhurnal «Innovatsijna ekonomika»* [Scientific and Production Journal «Innovative economy»], vol. 4, no. 30, pp. 140-144 (in Ukr.).

14. Bilynska, U.V. (2014). Features of diagnostics of innovative risk management in the food industry. *Ekonomika ta derzhava* [Economy and State], vol. 2, pp. 95-99 (in Ukr.).

Goridko, N.P., Nizhegorodtsev, R.M. (2012). Construction of lagged regression models of Cobb-Douglas type on long-term time horizons. *Problemy upravlenija* [Control problems], vol. 3, pp. 55-63 (in Russ.).

УДК 338.48:33.011

Г. М. Шевченко, к.е.н., доцент,
Сумський державний університет,
м. Суми

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Анотація

Актуалізуються концептуальні засади рекреації як соціально-економічного явища та галузі в сучасних умовах розвитку національної економіки. Проведено аналіз психофізичного, соціально-географічного, природно-екологічного та економічного чинників формування концепції «рекреаційного еквілібріуму». Сформульовано визначення зрівноваженого розвитку рекреації як перманентного процесу повернення до стану рівноваги конфліктної взаємодії між суб'єктами рекреаційної діяльності за допомогою державного регулювання. Схематично відображено синтез чинників зрівноваженого розвитку рекреації, що згруповані за такими критеріями, як гуманістична спрямованість, внутрішньогалузева комплексність, традиційна сталість розвитку, територіально-галузева подільність, взаємопов'язаність програм і механізмів, ринкова розвиненість, обґрунтованість згідно з науковими положеннями національної економіки.

Ключові слова: рекреація, еквілібріум, зрівноважений розвиток, національна економіка, концептуалізація.

А. Н. Шевченко, к.э.н., доцент,
Сумский государственный университет,
г. Сумы

КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЯ РЕКРЕАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Аннотация

Актуализируются концептуальные основы рекреации как социально-экономического явления и отрасли в современных условиях развития национальной экономики. Проведен